

Rozpočtové provizorium obce

4. 1. 2017

OF 5/2016

[Legislativa](#)

V průběhu rozpočtového procesu obce může dojít k situaci, kdy před 1. lednem rozpočtového roku nebude schválen rozpočet obce. Pokud k takové situaci dojde, pak se řídí rozpočtové hospodaření obce v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria. Institut rozpočtového provizoria je upraven v ustanovení § 13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Rozpočtové provizorium slouží k tomu, aby nedošlo k narušení plynulosti hospodaření nejen obce, ale také obcí zřízených příspěvkových organizací, případně dalších subjektů, které jsou na rozpočtu obce závislé.

Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření na vlastní úrovni obce i u právnických osob financovaných z územních rozpočtů stanovuje zastupitelstvo obce.

Zastupitelstvo obce o pravidlech rozpočtového provizoria rozhoduje usnesením nejpozději na posledním zasedání zastupitelstva před daným rozpočtovým rokem. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nestanoví konkrétní podobu ani náležitosti rozpočtového provizoria, pouze musí být dodržena zásada zajištění plynulosti hospodaření.

Pravidla rozpočtového provizoria

Pravidla rozpočtového provizoria lze stanovit v podstatě pouze jen jako velmi obecné pravidlo, ve kterém jsou stanoveny příjmy a výdaje obce za trvání rozpočtového provizoria.

Rozpočtové příjmy za trvání rozpočtového provizoria bývají nejčastěji stanoveny odkazem na platné právní předpisy, dohody a smlouvy, ze kterých obec získá rozpočtové příjmy v době trvání rozpočtového provizoria.

Při stanovování pravidel rozpočtového provizoria se zastupitelstvo obce musí **zaměřit především na rozpočtové výdaje**, které bude nutné v průběhu trvání rozpočtového provizoria obcí vynaložit.

V praxi se řada obcí právě s ohledem na nekomplexní právní úpravu rozpočtového provizoria v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů inspirované právní úpravou rozpočtového provizoria obsaženou v § 9 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), upravující postup při nezhodě zákona o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku Poslaneckou sněmovnou. V takovém případě zastupitelstvo obce v pravidlech rozpočtového provizoria zvolí **čerpání výdajů v měsíčním režimu**, tedy jako jednu dvanáctinu z celkové částky výdajů za minulý rok. Tento postup se uplatní především ve vztahu k příspěvkovým organizacím zřízeným obcí.

Názory na analogické užití právní úpravy rozpočtového provizoria ze zákona o rozpočtových pravidlech na rozpočtové provizorium obce se mezi odbornou veřejností liší. Obecně lze aplikaci „pravidla jedné dvanáctiny“ vnímat jako přínosnou, pokud jsou výdaje, které mají být pravidly rozpočtového provizoria na základě tohoto pravidla stanoveny, do značné míry neměnné a není důvod očekávat, že by se měly nějak významně v rozpočtovém roce měnit. Naopak by **k aplikaci „pravidla jedné dvanáctiny“ nemělo docházet**, pokud hrozí odlišnost nebo proměnlivost rozpočtových výdajů.

Výdajové priority

Zastupitelstvo obce by při přijímání rozpočtového provizoria mělo mezi rozpočtové výdaje zahrnout **zejména výdaje obce spojené s provozem obecního úřadu a obecně s chodem obce**, včetně pravidelně se opakujících výdajů obce. Dále jsou prioritou rozpočtové výdaje na plnění vyplývající z obcí uzavřených smluv a také plnění povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů obce, zejména výplaty mezd, hrazení sociálního a zdravotního pojištění a odvod daní. Zastupitelstvo obce by nemělo opomenout rozpočtové výdaje spojené s plněním povinností obce, které vyplývají z právních předpisů, např. vratky dotací. Dále by zastupitelstvo obce při přijímání rozpočtového provizoria mělo **zvážit aktuálnost rozpočtových výdajů spojených s nutnou údržbou** majetku obce, opravami majetku obce, případně také rozpočtové výdaje spojené s řešením výjimečných krizových a havarijních situací.

Doba trvání provizoria

Zastupitelstvo obce stanovuje rozpočtové provizorium nejčastěji do doby, **než bude schválen rozpočet** na rozpočtový rok. Další variantou je možnost stanovit rozpočtové provizorium na **konkrétně vymezené časové období**, na příklad na dobu tří měsíců. V případě stanovení rozpočtového provizoria pouze na konkrétní časové období je však nutné, aby během této doby došlo k přijetí rozpočtu na rozpočtový rok nebo pokud k přijetí rozpočtu nedojde, aby zastupitelstvo obce prodloužilo dobu platnosti rozpočtového provizoria.

Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.

Postoje jednotlivých obcí k rozpočtovému provizorium se různí. **V některých obcích je stanovení rozpočtového provizoria téměř běžnou praxí.** Hlavním důvodem, který vede některé obce k pravidelnému stanovení rozpočtového provizoria pro začátek rozpočtového roku je skutečnost, že se obce až v průběhu prvního čtvrtletí rozpočtového roku dozví, jaké již konkrétněji vyčíslené příjmy a výdaje budou v rozpočtovém roce realizovány. Obce tak mohou svůj rozpočet stanovit o poznání reálněji. Na druhou stranu však tento postup může

Správní delikty

Obce mají povinnost průběžně sledovat nové skutečnosti během rozpočtového provizoria, které mohou mít za následek nedodržení pravidel obsažených v rozpočtovém provizoriu, a na takové skutečnosti reagovat změnou pravidel rozpočtového provizoria formou usnesení zastupitelstva obce.

V případě nedodržení pravidel rozpočtového provizoria se **obec dopouští správního deliktu**. Obdobně se obec dopouští správní deliktu v případě, že zastupitelstvo obce neschválí rozpočet obce na rozpočtový rok a zároveň nestanoví ani rozpočtové provizorium. V obou výše uvedených případech se obec dopouští správního deliktu ve smyslu ustanovení § 22a odst. 1 písm. d) zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, za který obci hrozí pokuta až do výše jednoho milionu korun.

Kamil Jelínek, junior právník, KVB advokátní kancelář, s. r. o.
